

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/21/2023
Identifikačné číslo spisu:	1713201664
Dátum vydania rozhodnutia:	13.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1713201664.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ A. A.C. L., narodeného X. C. XXXX, D.R. XX, L., 2/ H. U. L., narodenej XX. G. XXXX, F. XX, L., (adresa trvalého pobytu uvedená v Registri obyvateľov SR od 16.12.2016), bývajúca XXX-XXX Z. C., V, S., H. XGX, F., obaja žalobcovia zastúpení advokátom Mgr. Miroslavom Semancom, Národná trieda 38, Košice, proti žalovaným 1/ P. R.U., narodenej XX. E. XXXX, J. XXX, Y., zastúpenej advokátkou JUDr. Jankou Hazlingerovou, Čapkova 8, Bratislava, 2/ Slovenskej republiky, za ktorú koná Okresný úrad Bratislava, Tomášikova 46, Bratislava, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 37C/25/2013, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 14Co/214/2018 z 29. marca 2022, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalobca 1/ a žalobkyňa 2/ sú povinní zaplatiť žalovanej 1/ a žalovanej 2/ náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

Rozhodnutie súdu prvej inštancie

1. Okresný súd Pezinok (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č. k. 37C/25/2013-274 zo 4. januára 2018 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“ alebo „rozsudok okresného súdu“) prvým výrokom návrh zamietol a druhým výrokom priznal žalovanej 1/ a žalovanej 2/ nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

2. Súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil právne § 143, § 147 ods. 1, § 470 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 175l zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok.

3. Na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobcovia 1/ a 2/ uzavreli kúpnu zmluvu z 30. mája 1995, na základe ktorej odkúpili od A. U. R. ako predávajúceho nehnuteľnosť - rodinný dom

v G. (ďalej aj „nehnuteľnosti v G.“). V konaní vedenom pod sp. zn. 6C/955/97 bola kúpna zmluva z 30. mája 1995 vyhlásená za neplatnú z dôvodu, že v čase predaja nehnuteľnosť v G. patrila do bezpodielového spoluvlastníctva manželov A. U. R. a jeho bývalej manželky Y. R.. Okresný súd mal za preukázanú existenciu manželstva A. U. R. a P. R. - žalovanej 1/ od 5. júla 1986 až do jeho smrti X. O.K. XXXX. Žalovaná 1/ dňa 5. júna 1995 uzatvorila kúpnu zmluvu, na základe ktorej nadobudla do svojho výlučného vlastníctva rodinný dom vo Y. za kúpnu cenu 400 000 Sk (ďalej aj „nehnuteľnosť vo Y.“).

4. Okresný súd ustálil, že žalobcovia preukázali v konaní naliehavý právny záujem, keďže existuje spornosť, či nehnuteľnosť vo Y. je vo výlučnom vlastníctve žalovanej 1/ alebo bola v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov A. U. R. a P. R.. Pre žalovaných má táto skutočnosť význam pre ich právne postavenie z pohľadu vymáhateľnosti ich pohľadávky, ktorá existuje a je judikovaná vo vzťahu k A. U. R.. Okresný súd poukázal na dedičské konanie vedené na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 13D/82/2012 po neb. A. U. R., ktoré bolo prerušené do právoplatného rozhodnutia prejednávanej veci, keďže je sporé, či nehnuteľnosť vo Y. má byť zahrnutá do dedičského konania. Aby si žalobcovia mohli uspokojiť svoju pohľadávku i vo vzťahu k nehnuteľnosti vo Y., musí byť určené, či táto nehnuteľnosť patrila alebo nepatrila do bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

5. V konaní mal súd za nesporné, že žalovaná 1/ nadobudla podľa kúpnej zmluvy z 5. júna 1995 nehnuteľnosť vo Y. do svojho výlučného vlastníctva, hoci predmetnú nehnuteľnosť kúpila počas trvania manželstva. Spornou bola skutočnosť, či finančné prostriedky, z ktorých žalovaná 1/ nadobudla nehnuteľnosť vo Y. pochádzali z majetku, ktorý patril do bezpodielového spoluvlastníctva manželov alebo túto nehnuteľnosť kúpila výlučne z finančných prostriedkov, ktoré jej darovali rodičia.

6. Súd prvej inštancie na základe vyhodnotenia svedeckých výpovedí ako i listinných dôkazov dospel k záveru, že rodičia žalovanej 1/ začiatkom roku 1995 darovali žalovanej 1/ sumu 400 000 Sk za účelom kúpy rodinného domu. Okresný súd prihliadol aj na skutočnosť, že žalovaná 1/ sa 10. apríla 2013 vzdala dedičstva po A. U. R., čo by malo pre ňu nepriaznivé majetkové pomery v prípade, ak by sa v konaní preukázalo, že na kúpu nehnuteľnosti vo Y. nepoužila svoje výlučné finančné prostriedky.

7. Na záver súd prvej inštancie dodal, že jediné, čo spochybňovalo záver, že nehnuteľnosť vo Y. nepatrila do bezpodielového spoluvlastníctva manželov bola časová súvislosť. A. U. R. nadobudol hotovosť za predaj nehnuteľnosti v G. 30. mája 1995, žalovaná 1/ kúpila nehnuteľnosť vo Y. 5. júna 1995. Súd prvej inštancie však dospel k záveru, že ide o domnienku a s poukazom na priame svedecké výpovede, ako aj presvedčivé konanie žalovanej 1/, ktorá si potrebovala vyriešiť bytovú otázku nezávisle od manžela vzhľadom na nepriaznivú situáciu vytváranú bývalou manželkou A. U. R., ako aj konanie žalovanej 1/, ktorá sa v dedičskom konaní po svojich rodičoch vzdala všetkých aktív vrátane nehnuteľnosti v prospech svojich sestier, čo bola dohoda medzi rodičmi žalovanej 1/ a žalovanou 1/ pri poskytnutí finančných prostriedkov na kúpu nehnuteľnosti vo Y. sa okresný súd priklonil k názoru, že žalovaná 1/ kupovala nehnuteľnosť vo Y. zo svojich finančných prostriedkov.

Rozhodnutie odvolacieho súdu

8. O odvolaní žalobcov rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom sp. zn. 14Co/214/2018 z 29. marca 2022 (ďalej len „rozsudok odvolacieho súdu“ alebo „rozsudok krajského súdu“), ktorým prvým výrokom rozsudok okresného súdu potvrdil, druhým výrokom žalovanej 1/ priznal voči žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % a tretím výrokom žalovanej 2/ nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

9. V odôvodnení konštatoval, že po preskúmaní rozsudku okresného súdu a za skutkového stavu tvrdeného žalobcami v odvolaní dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné potvrdiť. Z nesporných skutočností vyplynulo, že peniaze, ktorými disponoval A. R., a za ktoré bola podľa žalobcov kúpená nehnuteľnosť vo Y. žalovanou 1/ pochádzali z predaja nehnuteľnosti v G., ktorá bola v bezpodielovom spoluvlastníctve A. R. a jeho prvej manželky Y. R.. Tieto peniaze sa nestali predmetom

bezpodielového spoluvlastníctva manželov so žalovanou 1/, ale zostali vo výlučnom vlastníctve A.. R., respektíve v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov A.. R. a jeho prvej manželky Y.. Podľa odvolacieho súdu na uvedenom názore nič nemení ani to, že tieto peniaze nadobudli charakter bezdôvodného obohatenia, keďže prevod nehnuteľnosti v G. bol súdom vyhlásený za neplatný.

10. Odvolací súd konštatoval, že ak by A.. R. časť peňazí, ktoré obdržal za predaj nehnuteľnosti v G. buď daroval alebo požičal žalovanej 1/, ani jeden z týchto prípadov by nespôsobil, že nehnuteľnosť vo Y. patrila do bezpodielového spoluvlastníctva manželov A.. R. a žalovanej 1/. V prípade darovania by išlo o prípustné darovanie medzi manželmi, keďže A.. R. daroval peniaze zo svojho výlučného vlastníctva. V prípade pôžičky by mu ich žalovaná 1/ bola povinná vrátiť.

11. Odvolací súd preto uzavrel, že bez ohľadu na to, či žalovaná 1/ kúpila nehnuteľnosť vo Y. za peniaze darované jej rodičmi alebo by ich kúpila z peňazí, ktoré obdržal A.. R. za predaj nehnuteľnosti v G.F., táto nehnuteľnosť by sa nemohla automaticky stať predmetom bezpodielového spoluvlastníctva manželov A.. R. a žalovanej 1/, keďže v prvom prípade by išlo o nadobudnutie nehnuteľnosti za peniaze získané darom od rodičov a v druhom prípade by išlo znova o dar zo strany A.. R. alebo o peniaze samotnej žalovanej 1/ získané pôžičkou od A.. R..

12. Iba v prípade, ak by došlo k zmiešaniu peňazí alebo ak by z kúpnej zmluvy jasne vyplývala vôľa oboch manželov nehnuteľnosť nadobudnúť do bezpodielového spoluvlastníctva manželov by prichádzalo do úvahy určenie, že predmetná nehnuteľnosť bola ku dňu smrti A.. R. v jeho bezpodielovom spoluvlastníctve so žalovanou 1/. Výsledky vykonaného dokazovania v konaní pred súdom prvej inštancie však prijatie takéhoto záveru neumožňovali.

Dovolanie

13. Proti predmetnému rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolatelia“, „žalobcovia“), ktorého prípustnosť aj dôvodnosť vyvodzovali z § 421 ods. 1 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) eventuálne z § 421 ods. 1 písm. b) CSP navrhujúc rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

14. V dovolaní dovolateľa položili právnu otázku: Či veci (nehnuteľnosti vo Y.) nadobudnuté (kúpené) jedným z manželov za trvania manželstva z peňažných prostriedkov, ktoré druhý manžel získal počas trvania ich manželstva bezdôvodným obohatením sa, a ktoré je tento druhý manžel povinný vrátiť, patria do BSM týchto manželov?

15. Dovolateľa poukázali na riešenie tejto otázky odvolacím súdom, ktoré podľa nich spočívalo v tom, že predmetné veci nepatria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ale patria do výlučného vlastníctva toho z manželov, ktorý ich kúpil.

16. K danej otázke dovolateľa uviedli, že judikáty upravujúce inštitút transformácie majetku (ktorého podstata spočíva v tom, že vec, ktorá bola získaná za trvania bezpodielového spoluvlastníctva z prostriedkov patriacich výlučne jednému z manželov sa nestáva predmetom bezpodielového spoluvlastníctva, ale je vo výlučnom vlastníctve toho, kto ju takto získal), napríklad R 42/1972 predpokladajú, že právny úkon, na základe ktorého došlo k transformácii majetku, je platný.

17. Dovolateľa odvolaciemu súdu vytýkali, že pochybil, keď tejto neplatnej transformácii majetku priznal tie isté účinky, aké judikatúra priznáva len platnej transformácii majetku. Z dôvodu neplatnosti kúpnej zmluvy z 30. mája 1995 sa žalobcovia nestali vlastníckymi nehnuteľnosti v G.. Preto, aj keď A.. R. peniaze z predaja nehnuteľnosti v G.L. poskytol svojej druhej manželke, nestali sa tieto peniaze jej výlučným vlastníctvom, ako sa ani nehnuteľnosť vo Y. nestala jej výlučným vlastníctvom. Mala by sa tu uplatňovať zásada, že z bezpráva nemôže vzniknúť právo. Podľa žalobcov patrili do bezpodielového spoluvlastníctva A.. R. a žalovanej 1/ tak peniaze prijaté A.. R. z neplatnej kúpnej zmluvy, ako aj nehnuteľnosť vo Y. zakúpená za tieto peniaze. S poukazom na § 143 Občianskeho zákonníka sú

dovolatelia toho názoru, že príjem získaný jedným z manželov za trvania manželstva jeho bezdôvodným obohatením sa, nie je vylúčený z bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

18. Dovolatelia ďalej odvolaciemu súdu vytýkali, že sa odklonil od právneho názoru vyjadreného v rozsudku Najvyššieho súdu ČSSR s 28. novembra 1969, sp. zn. 8Cz/36/1969, R 57/1970 ako ustálenej judikatúry, ktorú bolo možné na skutkovú situáciu v spore použiť, keďže A. R. za trvania manželstva so žalovanou 1/ získal peniaze z neplatnej kúpnej zmluvy z 30. mája 1995, ktoré bol povinný vrátiť, pričom takto získané peniaze boli použité na kúpu nehnuteľnosti vo Y., a preto táto nehnuteľnosť mala patriť do bezpodielového spoluvlastníctva A. R. a žalovanej 1/ v zmysle právneho názoru prejaveneho v judikáte.

19. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP podľa dovolateľov spočíval v tom, že odvolací súd v rozpore s ustálenou judikatúrou (R 42/1972) priznal neplatnej transformácii majetku tie isté účinky, aké judikatúra priznáva len platnej transformácii majetku a odvolací súd v predmetnom prípade neaplikoval právny názor vyplývajúci z ustálenej judikatúry reprezentovanej v judikáte R 57/1970, ale sa od neho odklonil.

20. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolatelia uviedli, že tento dovolací dôvod uplatnili z opatrnosti, ak by bol dovolací súd názoru, že predmetný prípad vykazuje také osobitosti, že na neho nie je možné aplikovať právny názor vyplývajúci z judikátu R 57/1970.

21. V dovolaní žalobcovia poukázali na to, že odvolací súd sa vyhol jednoznačnej odpovedi na sporú otázku, z akých peňazí bola uhradená kúpna cena za nehnuteľnosť, pričom predložil dve varianty a v každom z týchto variantov sa žalovaná 1/ stala vlastníčkou nehnuteľnosti vo Y..

22. Podľa názoru dovolateľov peniaze, ktoré A. R. získal od žalobcov prijatím kúpnej ceny z neplatnej kúpnej zmluvy o prevode nehnuteľnosti v G. nepatrili do BSM A. R. a jeho prvej manželky, pretože Y. R. peniaze z kúpnej ceny nikdy neprevzala. Peniaze z kúpnej zmluvy prevzal len A. R. v hotovosti v čase, keď jeho manželstvo s Y. R. bolo dávno rozvedené, respektíve v čase, keď už trvalo jeho manželstvo so žalovanou 1/. Podľa dovolateľov mohli tieto finančné prostriedky patriť buď do výlučného vlastníctva A. R. alebo do BSM A. R. a jeho druhej manželky (žalovanej 1/), pričom k tejto druhej variante sa prikláňajú dovolatelia z dôvodu, že peniaze boli použité na kúpu nehnuteľnosti vo Y. za účelom zabezpečenia bývania rodiny žalovanej 1/ a tento účel ich použitia nasvedčuje tomu, že by mali patriť do BSM A. R. a žalovanej 1/.

23. K dovolaniu sa vyjadrila žalovaná 1/, ktorá vyjadrila súhlas s právnym názorom odvolacieho súdu a uviedla, že všetky tvrdenia a úvahy žalobcov v dovolaní sú iba hypotetické, pretože na základe dokazovania bolo jednoznačne preukázané, že žalovaná 1/ použila na kúpu nehnuteľnosti vo Y. finančné prostriedky z jej výlučného vlastníctva, ktoré jej boli darované rodičmi. Tvrdenia žalobcov neboli v konaní preukázané žiadnym dôkazom, preto žalovaná 1/ navrhla dovolaciemu súdu dovolanie žalobcov zamietnuť.

Posúdenie veci dovolacím súdom

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“, „Najvyšší súd SR“ alebo „dovolací súd“ alebo „NS SR“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 CSP), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spísania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcov je potrebné odmietnuť.

25. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania, ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

26. Dovolací súd považuje za prospešné opakovane pripomínať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým.

27. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), avšak len pri dovolacom dôvode (vade zmätočnosti) v zmysle § 420 písm. f) CSP, nie pri dovolacom dôvode v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

28. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

29. V danom prípade z dovolania žalobcov vyplýva, že napádajú rozsudok odvolacieho súdu v celom jeho rozsahu podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

30. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

31. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje totiž dovolaciemu súdu posúdiť, či ide o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a či sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, či je táto otázka riešená dovolacím súdom rozdielne alebo nebola riešená. Zároveň musí byť v dovolaní podanom z tohto dôvodu aj konkrétne označené jeho rozdielne rozhodnutie alebo rozhodnutie, od ktorého sa odvolací súd odklonil, riešiace otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu alebo tvrdenie, že táto právna otázka nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu riešená.

32. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP má osobitný význam vzájomný vzťah medzi „právnou otázkou“ a „rozhodovacou praxou odvolacieho súdu“. Pre právnu otázku v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“ (R 83/2018).

33. Ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu je vytváraná najvyššími súdnymi autoritami a vyjadrujú ju predovšetkým rozhodnutia a stanoviská Najvyššieho súdu SR, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Rozhodovanie v súlade s ustálenou súdnou praxou je naplnením spravodlivého procesu, princípu rovnosti, právnej istoty a legitímneho očakávania strán (čl. 2 ods. 1 a 2 a čl. 3 Základných princípov CSP). Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané nepublikované rozhodnutia Najvyššieho súdu SR názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/21/2017 a 6Cdo/129/2017).

34. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (R 71/2018).

35. Aby na základe dovolania podaného podľa tohto ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 431 až § 435 CSP (porovnaj sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/216/2017, 4Cdo/64/2018, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/95/2017, 8Cdo/95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť, len ak sú splnené uvedené predpoklady (po prijatí záveru o prípustnosti dovolania). Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

36. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine či iného predpisu hmotného práva), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky dovolateľa v dovolaní nenastolené a nepomenované nemajú z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia relevanciu.

37. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolatelia uviedli právnu otázku, pri ktorej riešení sa odvolací súd mal odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a to otázku či veci nadobudnuté (kúpené) jedným z manželov za trvania manželstva z peňažných prostriedkov, ktoré druhý manžel získal počas trvania ich manželstva bezdôvodným obohatením sa, a ktoré je tento druhý manžel povinný vrátiť, patria do BSM týchto manželov? Dovolatelia poukázali na rozsudok Najvyššieho súdu ČSSR sp. zn. 8Cz 36/1969 z 28. novembra 1969, R 57/1970 a vo veci uviedli svoj právny názor, podľa ktorého nehnuteľnosť, ktorá bola nadobudnutá za peňažné prostriedky získané z bezdôvodného obohatenia sa jedného z manželov, patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

38. Dovolací súd posúdil položenú otázku dovolateľov a dospel k záveru, že zodpovedanie položenej otázky nie je právne významné pre smerovanie sporu a nemalo by žiadny vplyv na prejednávaný spor, keďže vychádza z odlišnej skutkovej situácie ako bola ustálená súdmi nižších inštancií v danom spore.

39. Položená otázka vychádza z predpokladu, že peňažné prostriedky získané jedným z manželov

bezdôvodným obohatením boli použité na nadobudnutie vecí - nehnuteľnosti (rodinného domu žalovanou 1/). Dovolací súd z obsahu spisu na základe vykonaného dokazovania nižšími súdmi zistil, že okresný súd dospel k záveru, že v danom spore nehnuteľnosti vo Y. boli žalovanou 1/ nadobudnuté za finančné prostriedky, ktoré jej boli darované jej rodičmi (bod 40. odôvodnenia rozsudku okresného súdu), a nebolo preukázané, že by ich získala od jej (už nebohého) manžela. Hoci odvolací súd vo svojom rozhodnutí akademicky rozoberal právne dôsledky potencionálne prichádzajúcich možností nadobudnutia finančných prostriedkov žalovanou 1/ na kúpu predmetnej nehnuteľnosti, ak by žalovaná 1/ nadobudla nehnuteľnosť vo Y. z finančných prostriedkov jej manžela získaných bezdôvodným obohatením, tieto úvahy zostali v hypotetickej rovine a skutkový stav zistený súdom prvej inštancie, odvolací súd nespochybnil a osvojil si ho a považoval ho za vecne správny.

40. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým tvorí - ako už bolo spomenuté, jeden celok (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/40/2018 z 18. júla 2018).

41. Dovolací súd sa oboznámil aj s právnym názorom vyjadreným v rozsudku Najvyššieho súdu ČSSR sp. zn. 8Cz 36/1969 z 28. novembra 1969, R 57/1970, od ktorého sa podľa názoru dovolateľov odvolací súd odklonil a zistil, že tento nie je možné aplikovať na prejednávaný spor. V uvedenom prípade súd riešil skutkovo iný prípad. V označenom judikáte vyjadril Najvyšší súd ČSSR názor na otázku nadobudnutia (a následne i vyporiadania) vlastníctva k nehnuteľnosti - rodinného domu do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, na kúpu ktorého boli použité okrem iného aj požičané peňažné prostriedky, získané len jedným z manželov od otca za trvania manželstva. Dlužník (jeden z manželov) bol povinný finančné prostriedky veriteľovi (jeho otcovi) vrátiť (išlo o pôžičku jedného z manželov na základe zmluvy). V uvedenom prípade nebolo sporné, že manžel (dlžník) vynaložil požičané finančné prostriedky na spoločný majetok manželov, na čo bolo potrebné prihliadnuť pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V tomto prejednávanom prípade zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že žalovaná 1/ kúpila nehnuteľnosť z finančných prostriedkov, ktoré jej darovali jej rodičia, a nadobudla ju tak do výlučného vlastníctva, preto ide o majetok, ktorý je podľa § 143 ods. 1 Občianskeho zákonníka vylúčený z bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

42. Dovolací súd na základe vyššie uvedeného konštatuje, že s poukazom na zistený skutkový stav (§ 442 CSP) ďalšie úvahy dovolateľov o použití finančných prostriedkov získaných nebohým manželom žalovanej 1/ bezdôvodným obohatením na kúpu nehnuteľnosti vo Y., zostali len v hypotetickej rovine. Preto nepovažoval za potrebné vyjadrovať sa k právnym vzťahom, ktoré by takýmto prípadným konaním mohli vzniknúť, keďže majú len akademický charakter.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

43. Dovolatelia v dovolaní vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nepoložili ďalšiu právnu otázku, tento dovolací dôvod uplatnili len z opatrnosti vo vzťahu k vyššie položenej právnej otázke, na ktorú dovolací súd dal odpoveď v predchádzajúcom texte tohto dovolania.

44. Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd SR dovolanie žalobcov odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako neprípustné.

45. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania Najvyšší súd SR neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

46. Toto uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu SR pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.